

רשימת קורסי מקבץ "אהבת עולם" (רק לזכאים למלגה) - תשפ"ג

מספר בדרך הרוח	מספר קורס	מועד	מסטר	תיאור קצר	מרצה	חוג	שם הקורס
100.5501	250.1055	יום ראשון 12:00-14:00 2 נ"ז	א'	דיון במקורות המשפט (תורה, תושב"ע, מקורות בתר-תלמודיים כמו ספרות השו"ת וכיו"ב) בנוסף הקורס עוסק בעקרונות משפטיים במשפט העברי הכוללים פרשנות המשפט: מכות בית דין; החקיקה (תקנות חכמים וקהל); המנהג; דינא דמלכותא דינא ומשפט מוסר. כל הדיונים הללו נעשים על בסיס מקורות "קלאסיים" מתוך הקאנון של המחשבה היהודית. הקורס עוסק בצורה משמעותית ברעיונות ותמות בליבת המשפט העברי וכנגזרת מכך המחשבה היהודית ומקורותיה.	פרופ' יחיאל קפלן	משפטים	מבוא למשפט עברי
100.2016	116.2016	יום שני 16:00-18:00 2 נ"ז	א'	החוויה העוצמתית של הדבקות וההתאחדות עם האל משנה את מבטו של המיסטיקאי על כל מרכיבי החיים. אחרי חוויה רוחנית כה עוצמתית, מה יהיה יחסו לגוף בפרט ולחומר בכלל? כיצד יתייחס לבני אדם 'רגילים' שלא הגיעו להתאחדות עם האל? מה יהיה יחסו למוסר ולחוקי המדינה שנועדו להסדיר את התנהלותם היומיומית של בני אדם אלה עם אלה? בקורס נראה כיצד התייחסו בפילוסופיה היוונית ובמיסטיקה הנוצרית לשאלות אלה, ואיזה יחס קיבלו שאלות אלה במסורת היהדות ובתנועה החסידית.	הרב ד"ר יוסף שטמלר	תולדות ישראל ומקרא	מיסטיקה חסידית ומיסטיקה מחוצה לה
100.1876	104.2787	יום שלישי 14:00-18:00 4 נ"ז	א'	הקורס מציע מבוא מרתק לפילוסופיה ומיסטיקה יהודית בעת החדשה מקבלת האר"י ועד לוינס.	ד"ר סדריק כהן סקלי	תולדות ישראל ומקרא	אמונה וכפירה מקבלת האר"י ועד עמנואל לוינס: פילוסופיה ומיסטיקה היהודית בעת החדשה
100.1743	212.1329	יום שלישי 14:00-16:00 2 נ"ז	א'	לוח השנה העברי עמוס בחגים, מועדים וימי זיכרון. חלקם, בני אלפי שנים וחלקם חדשים ומודרניים. כל הימים המיוחדים האלה נושאים בתוכם תכנים עמוקים ומרתקים, מחכימים ומעשירים. כמובן, גם המחקר האקדמי לא משך את ידו מעיסוק בנושא זה, וכך נוכל להיחשף לתובנות מודרניות סביב החגים והמועדים. בסמסטר הראשון, נלמד על חגי הסתיו והחורף (ראש השנה, יום כיפור, סוכות, חנוכה, פורים ועוד).	הרב ד"ר יוסף שטמלר	החוג ללימודים רב תחומיים	מעגל השנה היהודי- חגי הסתיו והחורף
100.9001	103.1113	יום שלישי 8:00-10:00 2 נ"ז	א'	הקורס יעסוק בהשוואה בין תכונות הפונמות בעברית המקראית לאלה של העברית החדשה ובתיאור תולדות הפונמות וגלגוליהן מן השלב הפרוטו-שמי המשוער אל העברית הקדומה ואל העברית המקראית. מושגים שיידונו ויודגמו במהלך הקורס הם: מעתקי עיצורים, עיצורים נחציים, הידמות והיבדלות, כמות ואיכות בתנועות, סינקופה, כיווצי דו-תנועות, המעתק הכנעני ועוד.	פרופ' תמר צבי	החוג ללשון העברית	תורת ההגה של לשון המקרא
100.9002	103.2310	יום ראשון 12:00-14:00 2 נ"ז	א'	קורס זה הוא קורס שפה. במהלך הלימודים נערוך היכרות עם הארמית המקראית. נלמד על הרקע גנאלוגי של הארמית, על ההיסטוריה של דובריה ועל מיקומה של הארמית המקראית בתוך הרצף ההיסטורי של הארמית, ועל המגע שלה עם העברית. בשיעור נתמקד בהקניית שליטה בחוקי היסוד הדקדוקיים הבסיסיים (נטיית שם העצם ושם התואר, נטיית הפועל, גזרות הפועל, כינויי הגוף הפרושים והחבורים, כינויי הרמז), כמו כן נתרגל קריאה צמודה בטקסטים נבחרים מתוך הספרים דניאל ועזרא.	ד"ר אוהד כהן	החוג ללשון העברית	ארמית מקראית
100.9017	104.1019	2 נ"ז מתקשב	א'	מים סוערים ומעצבים היו ימי הבית השני, בקורס נדון בתהליכים פוליטיים, חברתיים ותרבותיים ובמתחים שליוו את החברה היהודית בארץ ישראל ובתפוצה.	פרופ' אייל בן אליהו	חוג לתולדות ישראל ומקרא	מבוא לבית שני: מציאות פוליטית, תרבות חברה וארכיאולוגיה

100.9003	103.2819	יום שני 12:00-14:00 2 נ"ז	א'	הקורס עוסק בניתוח של טקסטים מגוונים בעברית הכתובה, ובתיאור תופעות לשוניות ייחודיות של השפה על רבדיה ההיסטוריים השונים. במהלכו ינתחו טקסטים מתקופות הלשון השונות: טקסטים מקראיים, טקסטים מן המשנה, טקסטים מימי הביניים וטקסטים של העברית החדשה(מסוף המאה ה-19 ותחילת המאה ה-20). נתמקד בהיבטים הלשוניים של הטקסטים, דהיינו: תופעות מורפולוגיות, פונולוגיות, תחביריות וסמנטיות.	ד"ר סול אזולאוס אטיאס	החוג ללשון העברית	עיונים בטקסטים עבריים
100.9004 100.9011	104.1038 104.1039	יום רביעי 12:00-14:00 2 נ"ז	א'+ב'	היצירה היהודית בימי הבית השני הייתה מגוונת ועשירה. בקורס נציג את הספרות ונמחקרה. בחלקו השני של הקורס נעסוק בספרות חז"ל	פרופ' אייל בן אליהו	חוג לתולדות ישראל ומקרא	מבית מקדש לבית מדרש: ההקשר ההיסטורי של ספרות ימי הבית ה-2 וספרות חכמים
100.9005 100.9008	104.1036 104.1037	יום רביעי 10:00-12:00 2 נ"ז	א'+ב'	הקורס מיועד להקנות כלים ללימוד ולקריאה ביקורתית של מקורות עתיקים וספרות מחקר הנוגעים בתולדות היהודים בימי בית שני ובתקופת המשנה והתלמוד. דרך נושאים נבחרים נלמד להכיר גלרים ספרותיים שונים מהתקופות הללו ואת הסוגיות ההיסטוריות העולות מתוכם.	פרופ' הלל ניומן	חוג לתולדות ישראל ומקרא	גווניה של יהדות העת העתיקה וספרותה
100.9006 100.9007	103.2205 103.2234	א'-יום שני 16:00-18:00 ב'-יום רביעי 10:00-12:00 2+2 נ"ז	א'+ב'	בקורס זה נלמד להכיר את המאפיינים הלשוניים של לשון חכמים בהשוואה אל לשון המקרא בסוגיות הכתיב, ההגה, הצורות (בראשם מערכת הכינויים) ומערכת הפועל. במהלך הקורס נקרא מבחר טקסטים בלשון חכמים ונעמוד על המאפיינים הלשוניים המתבטאים בהם.	ד"ר עברי בוניס	החוג ללשון העברית	לשון חכמים
100.9009 100.9010	104.5540 104.5541	יום רביעי 14:00-16:00 2+2 שש"ס	א'+ב'	ארון הספרים היהודי הוא מגוון ועשיר. בקורס זה נעסוק ביצירה היהודית לדורותיה ובמחקרה. נעשה זאת תוך קריאת מקורות ובחינת סוגיות הקשורות במרחב בכלל, ובמקומה של ארץ ישראל בפרט, בתרבות היהודית. נעסוק בספרות הבתראית מקראית מימי הבית השני, ספרות ימי הביניים, ראשית העת החדשה ועד לספרות העברית המתחדשת. בכל שיעור נקרא יחד מקורות וננתח אותם על בסיס ספרות המחקר ומגמות מרכזיות במחקר ביחס לספרות זאת. בין החיבורים והמחברים שיידונו בקורס: ספר היובלים, מגילות מדבר יהודה, כתבי יוסף בן מתתיהו, ר' יהודה הלוי, הרמב"ם והרמב"ן; כתביו של משה מנדלסון והרב שמשון רפאל הירש; הרב יצחק הכהן קוק, כתבי א"ד גורדון ומגילת העצמאות.	פרופ' אייל בן אליהו פרופ' דינה שטיין	חוג לתולדות ישראל ומקרא	מסע בארון הספרים היהודי
100.6161 100.1884	101.1616 101.1617	יום ראשון 16:00-18:00 2 נ"ז	א'+ב'	בקורס יילמדו סוגיות מהתורה בשיטה הפילולוגית-היסטורית. נעניין בכל יחידה לגופה ובעיות שעולות ממנה ונשאל מה היא הדרך הטובה ביותר לניתוח היחידה ללא תלות בתיאוריה כוללת. נבחן את תרומת ניתוח היחידות להבנת התהוות התורה וספר יהושע על רקע התיאוריות הרבות והשונות בעניין זה.	פרופ' איתמר כסלו	החוג לתולדות ישראל ומקרא	סיפורי התורה
100.1746	116.2223	יום שני 16:00-18:00 2 נ"ז	ב'	העת החדשה יצרה זעזוע חסר תקדים בשלושה מעגלים: תפיסת האדם את האל, את העולם ואת עצמו. הפילוסופיה האקזיסטנציאלית מנסה לתת מחדש פשר לקיומו של האדם, לחייו, לאושרו ולעולם שסביבו. גם הוגים יהודים נענו לאתגר האקזיסטנציאלי, וזאת, כמובן מנקודת מבט דתית. בקורס נעסוק בהגותם של סרן קירקגור, ניטשה, מרטין בובר, ר' נחמן מברסלב, רבי שניאור זלמן מלאדי והרב סולוביצ'יק.	הרב ד"ר יוסף שטמלר	תולדות ישראל ומקרא	אקזיסטנציאליזם יהודי בעת החדשה
100.9012	104.3856	יום רביעי 14:00-16:00 2 נ"ז	ב'	הקורס יוקדש ליחסי הגומלין בין מקורות היסטוריים לממצאים ארכיאולוגיים בחקר תולדות היישוב היהודי בארץ ישראל בתקופת הבית השני, המשנה והתלמוד. נלמד על תרומתה המהפכנית של הארכיאולוגיה לחקר ההיסטוריה, ונדון גם בשאלות השנויות במחלוקת בין הדיסציפלינות.	פרופ' הלל ניומן	תולדות ישראל ומקרא	היסטוריה וארכיאולוגיה

100.1744	212.1330	יום שלישי 14:00-16:00 2 נ"ז	ב'	לוח השנה העברי עמוס בחגים, מועדים וימי זיכרון. חלקם, בני אלפי שנים וחלקם חדשים ומודרניים. כל הימים המיוחדים האלה נושאים בתוכם תכנים עמוקים ומרתקים, מחכימים ומעשירים. בסמסטר השני, נלמד על חגי האביב והקיץ (פסח, יום השואה, יום העצמאות, ספירת העומר, חג השבועות, תעניות החורבן ועוד). נעסוק במנהגים המיוחדים לכל חג ולעולם הרעיוני המלווה אותו.	הרב ד"ר יוסף שטמלר	חוג ללימודים רב תחומיים	מעגל השנה היהודי- חגי האביב והקיץ
100.9013	103.2221	יום שני 10:00-14:00 4 נ"ז	ב'	קורס זה יעסוק במקומה של העברית בין השפות השמיות: האוגריתית והעברית, הפיניקית והעברית, הארמית והעברית; היש דיאלקטים בעברית המקראית? נשווה בין לשון השירה ולשון הפרוזה. נלמד על הבדלים בצורות דקדוקיות, בדרכי תחביר ובאוצר המילים; לשון מוקדמת ולשון מאוחרת במקרא. ונדגים את כל אלו מהכתובים בספרי המקרא.	פרופ' תמר צבי	חוג ללשון העברית	לשון המקרא
100.9015	122.4207	יום רביעי 16:00-20:00 4 נ"ז	ב'	קורס זה יעסוק בייצוג המרחב בתרבות העברית המודרנית. על רקע המרכזיות של שאלת הזיקה למקום במחשבה היהודית לדורותיה, נתמקד בשורה של טקסטים ספרותיים מן המאה העשרים ונשאל כיצד הם ממקמים את גיבוריהם במרחב הפרטי ובמרחב הציבורי, בבית ובחוץ. נקרא סיפורים על מקומות קטנים ומקומות גדולים – על המרחבים המצומצמים של הבית, החדר, האוהל או האוטובוס; ועל המרחבים הפתוחים של הארץ, העיר, הכפר והמעברה. בעקבות גיבורינו נצא לשדה, ננדוד במדבר ונתכנס אל הקניון. ננסה להבין כיצד ייצוג המרחב קשור לשאלות של מגדר, פוליטיקה, וזהות אתנית ולאומית, ונשאף לחשוב על שאלות אלו הן מתוך מבט היסטורי רחב והן מתוך הפרספקטיבה של הרגע הנוכחי, שבו נוספו לאוצר המילים שלנו מושגים מרחביים חדשים כגון "ריחוק חברתי" או "בידוד".	ד"ר אייל בסן	ספרות עברית והשוואתית	על המקום: מרחב ומשמעות בתרבות העברית
100.9016	115.2202	יום שני 12:00-16:00 4 נ"ז	ב'	סוגיות של דת ומדינה עומדות בלב הדין הציבורי במדינת ישראל. בקורס זה נסקור את התפתחות יחסי דת ומדינה בישראל מראשיתה ועד ימינו, תוך התמקדות בנושאים המרכזיים כדוגמת גיור, נישואין ואזרחות. זאת תוך בחינה הגותית והשוואתית את מצבה של ישראל ביחס למדינות אחרות שנתונות במציאות מורכבת של יחסי שמרנים וליברלים, דתיים וחילוניים - ומה שביניהם.	ד"ר דויד ברק גורודצקי	חוג ללימודי ישראל	דת ומדינה בישראל
100.9018	104.1425	4 נ"ז מתוקשב	ב'	קורס זה סוקר את קווי היסוד של ההתפתחות של החברה היהודית ותרבותה מסוף המאה ה-18 ועד שנות אמצע מאה העשרים. הקורס מתמקד בתולדות היהודים במרכזים הגדולים של היהודים במרכז אירופה ומזרחה, בעליית המרכזים היהודים החדשים בארה"ב ובארץ וכן בהתפתחותם של המרכזים היהודים באגן הים התיכון ובמזרח הקרוב. הנושאים שיידונו כוללים את השלכות החברתיות של האמנסיפציה, עליית החילון והאקולטורציה; הופעתם של זרמים מודרניים של היהדות; עליית האנטישמיות המודרנית; עליית הלאומיות היהודית; השואה; הקמת מדינת ישראל והשתלבות היהודים בחברה המערבית.	פרופ' מרקוס זילבר	חוג לתולדות ישראל ומקרא	מבוא לתולדות היהודים
100.9019	104.1020	2 נ"ז מתוקשב	ב'	הקורס יעסוק בתולדות היהודים בארץ ישראל ובתפוצות מחורבן בית שני ועד עליית האיסלאם. נדון ביחסי יהודים והעולם ההלניסטי והרומי, הספרות התלמודית ויוצריה, יחסי יהודים ונוצרים ועוד.	פרופ' הלל ניומן	חוג לתולדות ישראל ומקרא	מבוא למשנה ותלמוד
100.9020	104.3568	2 נ"ז מתוקשב	ב'	איכות הסביבה והקיימות הם תחומים מתפתחים במחקר ובציבוריות בקורס זה נדון במקומה של הקיימות בתרבות היהודית לדורותיה ולגווייה ונתלבט במקומן של סוגיות הקשורות לאיכות הסביבה במקורות ובהווה היהודית לאורך הדורות.	פרופ' אייל בן אליהו	חוג לתולדות ישראל ומקרא	היהודים והעולם: איכות סביבה וקיימות במקורות היהודים לאורך הדורות